



Enligt sändlista

## Ändring av beslut om Bråvikens naturreservat i Norrköpings kommun samt fastställande av skötselplan för naturreservatet

### Länsstyrelsens beslut

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 7 kap. 4 och 7 §§ miljöbalken att utöka arealen samt att ändra syfte och föreskrifter för Bråvikens naturreservat på fastigheten Lindöja 1:4 samt delar av fastigheterna Lindöja 1:2, 1:3, 2:1, Jonsbergs-Lindö 1:7 och 1:8, Bråxvik 1:4, Bråxvik 1:10, Arkö 1:5 och Yxnö 1:1 med gräns som markerats på bifogad karta (bilaga 1). Området skall utgöra naturreservat med syfte och föreskrifter enligt nedan. Länsstyrelsen fastställer skötselplan enligt nedan.

Syfte och föreskrifter i Länsstyrelsens beslut för Bråvikens naturreservat daterade 1968-06-28 och 1992-11-18 upphör att gälla då detta beslut vinner laga kraft.

### Syftet med naturreservatet

Syftet med Bråvikens naturreservat är att bevara de värdefulla livsmiljöerna äldre skärgårdsskog, äldre kulturlandskap, strandängar, fågelskär och kustklippor, vegetationsklädda mjuk- och hårdbottnar, grunda vikar, flador och glon, samt de typiska växt- och djursamhällen som är karaktäristiska för dessa livsmiljöer längs ostkusten i gynnsamt tillstånd. Områdets betydelse som reproduktions- och uppväxtområde för marina djurarter skall skyddas och förstärkas. Områdets karaktär av orördhet i skogs- och havsmiljö ska behållas och områdets ostörda prägel behållas.

De livsmiljöer och arter som är grunden för att området har föreslagits till Natura 2000 skall ha en gynnsam bevarandestatus.

Med hänsynstagande till naturmiljön ska området tillgodose det rörliga friluftslivets behov och övriga riksintressen samt vara viktigt för förståelse och upplevelse av representativa kustmiljöer med låg grad av påverkan.

### Syftet ska uppnås genom att:

Skogen i reservatet undantas från skogsbruk och utvecklas genom naturlig dynamik med ett stort inslag av gamla träd och grov död ved. Arter knutna till sådana strukturer ska förekomma i rik omfattning. De naturliga störningsregimerna ska råda i områdets skogar. Åtgärder för att efterlikna naturliga störningar och traditionell

hävd kan bli aktuella i liten skala. Syftet med dessa åtgärder är i så fall att bevara en del solexponerade och hävdpräglade träd.

De kulturformade naturvärdena i odlingsmiljöerna bibehålls genom naturvårdsinriktad skötsel. Det gäller framförallt betesmarker, betade skogar och värdefulla trädmiljöer.

Mänsklig påverkan på området vattenmiljö, havsbottnar och undervattensvegetation skall minimeras.

Ge friluftslivet goda betingelser att utvecklas. Vid en eventuell konflikt skall värnandet om naturvärdena ges företräde.

Att fiskeresursen kan förvaltas genom ett småskaligt fiske med stort hänsynstagande till den marina faunan och de marina habitaten.

Att i den löpande skötseln beakta ny och ökad kunskap om hotade och hänsynskrävande arter i reservatet.

#### Föreskrifter

A. Med stöd av 7 kap. 5 § miljöbalken, om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden inom reservatet, är det, utöver vad som annars gäller, inte tillåtet att:

1. dika, dämna, muddra, gräva, schakta, utfylla, tippa, spränga, borra eller på annat sätt skada mark eller havsbotten;
2. uppföra byggnad eller anläggning eller anlägga brygga, kaj eller båthamn;
3. uppföra mast, vindkraftverk, eller dra fram ytterligare ledning i luft-, mark eller vatten;
4. anordna upplag;
5. tillföra växtnäringsämnen eller jordförbättringsmedel, sprida skadliga kemiska eller biologiska medel;
6. avverka eller utföra annan skogsbruksåtgärd;
7. omföra betesmark till åker eller skogsmark;
8. anlägga fiskodling eller vattenbruk;

Vidare är det utan Länsstyrelsens tillstånd förbjudet att:

9. utföra ändring av byggnad, anläggning, brygga, kaj eller båthamn.
-

B. För att tillgodose syftet med reservatet förpliktar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 6 § miljöbalken ägare, att utan ytterligare ersättning, och innehavare av särskild rätt till fastigheterna tåla att följande åtgärder vidtas inom reservatet:

1. utmärkning av, och information om reservatet;
2. skötsel av kulturpräglade träd såsom hamling eller frihuggning, betesdrift i vissa områden, naturvårdsskötsel i yngre skogsbestånd samt ev. andra åtgärder för att efterlikna naturliga störningar såsom naturvårdsbränning eller friställning av enstaka grova eller vidgreniga tallar. Skötsel av vattenmiljöer;
3. undersökningar av djur- och växtarter samt av mark- och vattenförhållanden;
4. anläggning av parkeringsplatser, vandringsleder, eldplatser, vindskydd, sanitära inrättningar eller liknande anordningar.

-----  
C. Med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken, föreskriver Länsstyrelsen om rätten att färdas och vistas inom reservatet, att det utöver vad som annars gäller, inte är tillåtet att:

1. tälta eller förtöja båt längre tid än två dygn i följd på samma plats;
2. framföra vattenskoter eller jämförbar farkost, vattenskidor eller annan båtdragen utrustning utanför den för vattenskoter tillåtna zonen i och kring farleden\*;
3. medföra okopplad hund eller annat sällskapsdjur;
4. samla ved, bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar;
5. införa för området nya arter eller populationer;
6. på ett störande sätt utnyttja radio, musikspelare, musikinstrument eller dylikt;
7. förstöra eller skada fast naturföremål eller ytbildning genom att borra, spränga, gräva, rista, hacka eller måla;
8. sätta upp tavla, skylt, affisch eller liknande;
9. göra upp eld annat än på anvisade och iordningställda platser;
10. släppa ut avloppsvatten från båt;
11. tomgångsköra motor och använda motordrivet laddningsaggregat.

Dessutom är det förbjudet att utan Länsstyrelsens tillstånd

12. anordna tävlingar eller bedriva lägerverksamhet;
13. landa med luftfarkost;
14. utföra sådan vetenskaplig undersökning eller enstaka studie som kan leda till skada eller annan negativ påverkan på växt- eller djurlivet.

Ovanstående föreskrifter utgör inte hinder för förvaltaren, eller den som förvaltaren utser, att utföra de åtgärder som erfordras för reservatets vård, skötsel eller friluftslivets behov för att uppnå syftet med naturreservatet.

Föreskrifterna under A och C ska inte utgöra hinder för skötsel av befintliga anläggningar enligt servitut (t.ex. bryggor, stigar, ledningar) eller för Sjöfartsverkets drift- och underhåll av sjösäkerhetsanordningar inklusive siktröjningar för dessa. Föreskrifterna ska inte heller hindra nyanläggning av för sjösäkerheten erforderliga sjösäkerhetsanordningar.

Föreskrifterna ska inte förhindra utnyttjande av båtdragen fiskeutrustning.

\* Den avgränsning som Länsstyrelsen har beslutat om 2005-09-09 dnr 523-14673-04 angående de allmänna farlederna för vattenskoteråkning skall tillämpas. Nämnda beslut innebär att vattenskoter får användas inom 300 meter på var sida om farledsmarkering på vid tiden aktuellt sjökort, dock inte närmare land än 100 meter från strandlinjen vid normalvattenstånd. Där farled går i sund som är smalare än 300 meter får hela farledsbredden utnyttjas. I de fall det upplåttna området kring farled berör område som är fågelskyddsområde är det dock inte tillåtet att komma närmare land än 100 meter.

---

Skötselplan

Med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken fastställer Länsstyrelsen de mål och riktlinjer som framgår av den till beslutet hörande skötselplanen, bilaga 2.

Förvaltare för naturreservatet är Länsstyrelsen Östergötland.

---

**Skäl för beslutet**

Bråvikens Naturreservat bildades 1968. Bråvikens naturreservat utgör en mycket värdefull och ostörd del av östgötaskärgården som innehåller både mellan- och ytterkärgård med mycket höga naturvärden på land och i vatten. Området består av stora vattenområden och en stor mängd öar, kobbar och skär som blir allt kalare ju längre ut mot öppet hav man kommer. I de yttre delarna av reservatet finns intressanta botaniska lokaler bl.a. på öar där fågelspillning präglar vegetationen. Sentida inventeringar visar på höga naturvärden i både land- och vattenmiljöer, varför ett förstärkt skydd för arter

och habitat här kräver att reservatets syfte, föreskrifter och skötselplan moderniseras. Gränsen justeras och innebär en mindre utökning av reservatsområdet för att anpassas till värdefulla miljöer.

#### Riksintressen

Vad gäller riksintressen enligt 3 kap miljöbalken ligger naturreservatets kustnära fastlandsdelar samt vattenområdet inom riksintresset Östergötlands skärgård, utpekade som riksintresse både för naturvården (NE68) och friluftslivet (FE7).

Reservatet berörs av två farleder som är av riksintresse för sjöfarten. En mycket liten del i norra kanten av reservatet berörs av farleden in i Bråviken till Norrköping som har omfattande fartygstrafik. Kustleden, sjöfyran, går genom reservatet i norrsydlig riktning.

De västra delarna av vattenområdet ingår i riksintresse för yrkesfiske, område 26, Bråviken, såsom ”Fångstområde ål och sötvattensarter”.

Vad gäller riksintresse för vindkraft finns ett utpekade område i havet öster om reservatet. Anslutningsledning kan komma att behöva dras genom reservatet.

Vad gäller riksintressen enligt 4 kap miljöbalken ligger reservatet inom kust- och skärgårdsområdet mellan Arkösund och Forsmark där särskilda bestämmelser gäller för hushållning med mark och vatten. Enligt 4§ gäller här också särskilda regler om begränsningar för etablering av fritidsbebyggelse och miljöstörande verksamheter.

Merparten av Bråvikens naturreservat är också utpekade av Sveriges regering som Natura 2000-område enligt EU:s art- och habitatdirektiv och fågeldirektivet.

Länsstyrelsen bedömer att reservatet och dess syften går att förena med berörda riksintressen.

#### Natura 2000

Reservatet omfattas av ett Natura 2000-område med namnet Bråviken yttre, id-nummer SE0230090. Natura 2000-området omfattar hela Bråvikens naturreservat. Följande habitat och arter enligt EU:s art- och habitatdirektiv är utpekade i området:

1150	Laguner	4 ha
1170	Rev	292 ha
1621	Skär och små öar i Östersjön; landmiljö	85 ha
1622	Skär och små öar i Östersjön; rev	982 ha
1630	Havsstrandängar av Östersjötyp	3,6 ha
6270	Artrika silikatgräsmarker nedanför trädgränsen	0,2 ha
8230	Pionjärvegetation på silikatrika bergytter	98 ha
9010	Västlig taiga	115 ha
9020	Boreonemorala äldre naturlig ädellövskog	2 ha
9070	Trädklädd betesmark	12,5 ha
9080	Lövsumpskogar	2,8 ha

Ingående arter enligt art- och habitatdirektivet

Grön sköldmossa	Buxbaumia viridis
Gråsäl	Halichoerus grypus

Ingående arter enligt fågeldirektivet

Berguv	Bubo bubo
Fiskgjuse	Pandion haliaetus
Fisktärna	Sterna hirundo
Havsörn	Haliaeetus albicilla
Orre	Tetrao tetrix
Silvertärna	Sterna paradisaea
Spillkråka	Dryocopus martius
Törnskata	Lanius collurio

Länsstyrelsen bedömer att Natura 2000- områdets tillstånd kommer att gynnas av reviderade föreskrifter och skötselplan och den skötsel som därav upprätthålls.

Lämplig användning av markområde

Enligt 1 kap. 1 § miljöbalken skall densamma tillämpas så att bl.a. värdefulla natur- och kulturmiljöer skyddas och vårdas och den biologiska mångfalden bevaras. Länsstyrelsen har, i enlighet med 3 och 4 kap. miljöbalken, prövat och funnit att revideringen av bestämmelserna för Bråvikens naturreservat är förenligt med en, från allmän synpunkt, lämplig användning av markområdet och att beslutet inte strider mot gällande kommunal översiktsplan.

Intresseprövning

Länsstyrelsen har i enlighet med 7 kap. 25 § miljöbalken prövat och funnit att föreskrifterna för Bråvikens naturreservat inte går längre i inskränkning av enskilds rätt att använda mark och vatten, än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Konsekvensutredning av påverkan av beslutet på allemansrätten

Länsstyrelsen ska enligt förordning om konsekvensutredning vid regelgivning 2007:1244, i den omfattning det behövs göra en konsekvensutredning av hur allemansrätten påverkas genom beslutet om naturreservat. Länsstyrelsen gör bedömningen att naturreservatsbildningen inte medför några större negativa konsekvenser av betydelse för vistelse i det aktuella området. Skyddet, skötseln och anordningarna för friluftslivet förbättrar möjligheten till ett rikt friluftsliv.

Miljö kvalitetsmål

Bildandet av Bråvikens naturreservat är en del av uppfyllandet av miljö kvalitetsmålen "Levande skogar", "Hav i balans samt levande kust och skärgård" och "Ett rikt växt- och djurliv" om vilka Sveriges riksdag och regering beslutat.

## Ärendets handläggning

### Reservatsbildning

Reservatet bildades 1968 för att reglera bebyggelsen och ta tillvara naturvårdens och friluftslivets intressen. Genom beslut 1992 löstes skogen in på en del av öarna i områdets västra del. Under 2007 gjordes en värdering av skogsvärdet på resterande öar (Forum Fastighetsekonomi AB). Ett avtal om ekonomisk ersättning har träffats med markägarna. Reservatet utökats med detta beslut något i öster för att inkludera Hankskärs rev och några grunda områden därintill. Reservatet utökas även i västra delen där Naturvårdsverket köpt marken i syfte att skydda den delen som naturreservat. Sammantaget utökas reservatet med 490 ha, från 8758 ha till 9248 ha.

### Dokumentation

De mycket stora natur- och friluftslivsvärdena har varit kända under lång tid. Områdets botaniska värden kartlades i Lars-Åke Gustafssons inventering av länets skärgårdar kring 1980. De finns redovisade i rapporten "Botanisk inventering av Östergötlands skärgård". Kunskapen förnyades och utökades med trädklädda marker i samband med en inventering av naturvärden på öarna i området 1998. Under 1998 och 1999 genomförde Norrköpings kommun en inventering av grunda vegetationsklädda bottnar i Jonsbergs skärgård vilken bl.a. omfattade vattnen inom Bråvikens naturreservat. Sedan dess har ytterligare inventeringar och uppföljningar av undervattensmiljön genomförts och området är nu en av de bäst kartlagda marina miljöerna i länet. 2009 genomfördes provfiske och bottenfaunaprovtagning i området och 2010 (åter)inventerades vattenvegetationen i några grunda vikar.

### Remissyttranden och länsstyrelsens avvägningar

Länsstyrelsen översände förslag till beslut på remiss 2010-09-22. Remisstiden sattes till 20 november 2010. Inkomna svar redovisas kortfattat nedan samt i behövliga fall Länsstyrelsens avvägning med anledning av resp. synpunkt. En kompletterande remiss sändes 2011-04-08 till berörda markägare angående förslag till justering i beslut och skötselplan för att möjliggöra naturvårdsbränning på några utvalda öar. Inga invändningar mot dessa justeringar har inkommit.

### SGU

Information om områdets geologi har beaktats och har inget ytterligare att tillägga.

### Fiskeriverket

Fiskeriverket bedömer att skötselplan och reservatsföreskrifter inte inverkar på möjligheterna att fiska i området. Värdet för fisket ökar sannolikt genom att naturvärdena skyddas. I provfisken längs Östergötlands kust har 35 olika arter fisk förekommit, varav ål, torsk, vimma, piggvar och tånglake för närvarande finns på artdatabankens rödlista. Fiskeriverket vill understryka vikten av att fisksamhällets status ingår i uppföljningen av områdets bevarandestatus.

### Sjöfartsverket

Sjöfartsverket har inget att erinra mot förslag till beslut. Verket ser positivt på att föreskrifterna inte ska hindra underhåll av verkets befintliga sjösäkerhetsanordningar i området. Verket vill uppmärksamma att farlederna 404, 405 och 429 A leder genom

området som utnyttjas mycket av fritidsbåtar. Farled 404 är den som är utpekad som riksintresse för sjöfart. Verket förutsätter att reservatsbeslutet inte ska utgöra hinder för nyanläggning av sjösäkerhetsanordningar om så erfordras för sjösäkerheten.

*Länsstyrelsens avvägning: Länsstyrelsen har justerat farledsinformationen i skötselplanen och gjort ett tillägg så att föreskrifterna inte ska hindra nyanläggning av för sjösäkerheten erforderliga sjösäkerhetsanordningar.*

#### Norrköpings kommun

Kommunen ser i allmänhet mycket positivt på förslaget till beslut som innebär viss utökning och förstärkt skydd för skog- och vattenmiljöer samt förbättringar för friluftsliv. På detaljnivå finns en del kommentarer; Naturvårdsbränning nämns under föreskriften B2 men ej i skötselplan. Kommunen ställer sig frågan om föreskriften C2 om vattenskoter och vattenskidåkning, m.m. behövs. Frivillighet kan prövas genom att införa s.k. hänsynsområden. Kommunen efterlyser förtydliganden om Natura 2000 utbredningen samt arealer av olika habitat. Vad gäller skötselplanen efterlyses förklaringar till färgsättning på kartor och sakfel angående sundet vid Myrholmarna. Uppgifter om det s.k. ”Peningvraket” saknas.

Skötselområdena 6 och 7 är lite oklara vad gäller avgränsning och uppdelning mellan dem. Mer detaljerade försiktighetsbeskrivningar när det gäller hamling och frihuggningar efterlyses. Kommunen anser vidare att man bör överväga ett vindskydd med eldstad på någon ö.

*Länsstyrelsens avvägning: Länsstyrelsen har kompletterat skötselplanen angående lämpliga öar för eventuell naturvårdsbränning. Länsstyrelsen väljer att behålla föreskriften C2 i oförändrat skick. Länsstyrelsen bedömer att ett förbud krävs för att uppnå syftet med reservatet. Länsstyrelsen har förtydligat kartor och Natura 2000 arealerna samt lagt till uppgifter om ”Peningvraket”. Skötselområdena 6 och 7 har slagits ihop till ett nytt skötselområde som heter ”hårdbotten”. Länsstyrelsen har vidare gjort förtydliganden gällande hamling och frihuggning samt föreslagit ett vindskydd på Långholmen sydost Korsö närheten av befintlig sopmaja under förutsättning av markägares medgivande samt tillstånd enligt strandskyddsbestämmelser.*

#### Naturskyddsföreningen Norrköping

Naturskyddsföreningen stödjer i huvudsak Länsstyrelsens förslag till beslut. Redovisade synpunkter är mer av redaktionell karaktär. Ett avsnitt om fågelskyddsområden bör redovisas i beslutet, sid 7. Färgsättningen gällande skötselområdena 7 och 8 är otydlig. Föreningen anser att skydds jakt på mink bör finnas med som en skötselåtgärd på fågelskären. Reservatsgräns i vatten bör göras känd för allmänheten. Avsnittet om uppföljning bör kompletteras. Benämningen ”rev” för Natura 2000 habitatet 1622 bör bytas ut mot ”grunda bottnar”.

*Länsstyrelsens avvägning: Länsstyrelsen har lagt till ett avsnitt om fågelskyddsområden i beslutet och färgsättningen på kartor har förbättrats. Skydds jakt på mink har tagits upp som en skötselåtgärd på fågelskär. Länsstyrelsen anser att ta fram en folder över reservatet och där kan gränsen anges med koordinater. Länsstyrelsen har förtydligat processen kring uppföljning. När det gäller natura 2000 habitatet följer Länsstyrelsen officiell namngivning.*



## **Övrigt**

### Natura 2000

Livsmiljöer och arter som är utpekade enligt Natura 2000 skall uppnå eller bibehålla ett gynnsamt tillstånd. Detta innebär att verksamheter eller åtgärder som kan orsaka betydande påverkan på områdets livsmiljöer, och/eller störa arter i området, kräver tillstånd enligt 7 kap. 28a § miljöbalken.

Verksamheter som är direkt förenliga med områdets förvaltning och skötsel kräver ej tillstånd (7 kap. 28a §, andra stycket miljöbalken). Åtgärder enligt fastställd skötselplan kan kräva tillstånd. Tillståndsprövningen skall föregås av ett tidigt samråd enligt 6 kap. 4 § miljöbalken. Om verksamheten eller åtgärden kräver en tillståndsprövning skall en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) bifogas handlingarna (6 kap. 1 § miljöbalken). MKB:n ska belysa hur områdets utpekade livsmiljöer och arter påverkas.

### Djurskyddsområden

I dag finns i reservatet sju djurskyddsområden beslutade av Länsstyrelsen med stöd av miljöbalken 7 kap. 12 § till skydd för häckande fåglar. I dessa råder tillträdesförbud under fåglarnas häckningstid. Områdena kan komma att ändras i särskilt beslut i en kommande översyn.

### Trålningsområden

Enligt Fiskeriverkets författningssamling (FiFS 2004:36) berörs de yttre delarna av reservatet av trålningsområden.

### Strandskydd

Delar av reservatet är beläget inom område där strandskyddsbestämmelser gäller enligt 7 kap. miljöbalken.

### Gagnvirke

Allt utfallande gagnvirke i samband med naturvårdsåtgärder som utförs med stöd av föreskrifter och skötselplan tillfaller staten.

## **Hur man överklagar**

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, se bilaga 3 (Miljödepartementet). Sakägare anses ha fått del av beslutet den dag kungörelse om beslutet var införd i ortstidning.

Beslutet gäller från den dag det vunnit laga kraft med undantag av föreskrifter meddelade med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken, avd C, vilka gäller omedelbart.

I den slutliga handläggningen av detta ärende har, förutom undertecknade, naturvårdsdirektören Claes Svedlindh, byrådirektörerna Jens Johannesson och Maria Taberman, länsassessorn Karin Fridell, biträdande länsarkitekten Jan Persson och antikvarien Mattias Schönbeck deltagit.

Magnus Holgersson  
Länsråd

Lars Gezelius  
Byrådirektör

#### Bilagor

1. Beslutskarta
2. Skötselplan
3. Hur man överklagar

akten (naturdossier)

#### Sändlista

Bergström, Birgitta Marianne, Åkervägen 33, 826 61 Söderala  
Bäckström, Gun Britt Anna, Röjelstigen 3, 613 35 Oxelösund  
Cronerud, Birgitta, Frösängsvägen 20, 613 41 Oxelösund  
Johansson, Lars Gustav Tage, Navestadsgatan 6:4, 603 67 Norrköping  
Johansson, Lena Viktoria, Årtlöten, 614 93 Söderköping  
Pauli, Karl Johannes, Hässleholmsvägen 11, 4 TR, 121 53 Johanneshov  
Pauli, Mats Andreas, Skeppargatan 14, 3 TR, 114 52 Stockholm  
Olsson, Astrid, Arkö 47, 610 25 Vikbolandet  
Fredriksson, Sven Inge, Strandvägen 221, 618 35 Kolmården  
Taube von Block, Carl Otto Lennart M, Mästermansgatan 12, 603 75 Norrköping  
Naturvårdsverket, 106 48 Stockholm  
Norrköpings kommun, Rådhuset, 601 81 Norrköping  
Riksantikvarieämbetet, Box 5405, 114 84 Stockholm  
Skogsstyrelsen, Guldringen 58, 603 68 Norrköping  
Fiskeriverket, Box 423, 401 26 Göteborg  
Sjöfartsverket, Östra Promenaden 7, 601 78 Norrköping  
Sveriges geologiska undersökning, Box 670, 751 28 Uppsala  
Lantmäterimyndigheten, Box 476, 581 05 Linköping  
Naturskyddsföreningen i Norrköping, Göran Esbjörnsson, Eknäsgatan 39, 603 54  
Norrköping

#### Intern sändlista

Reservatsförvaltningen  
Rättsenheten

Kultur- och samhällsbyggnadsenheten  
Lantbruksenheten